

פרוטוקול מס' 15/ב

מישיבת ועדת העבודה

שהתקיימה ביום ד', כ"ד באדר תשי"ג (11.3.1953)
(בשעה 9.00)

חברי הוועדה:

נוכחיו:

- ה. ברגר - היו"ר
- ס. בז'רנו
- ב. צ. הראל
- מ. קלטר
- א. שוסטק
- א. תבורי

מוזמנים:

ה' ברנזון - המנהל הכללי של משרד העבודה
 ה' גלילי (נציגי משרד הבטחון)
 סגן אלוף רוזן

חסרי:

- ב. אבניאל
- ר. בסתוני
- ע. גוברין
- ט. גרידז
- א. וילנטקה
- פ. חמדאן
- ז' טברסקי
- ח. למדן
- ב. מינץ
- א. טטופ
- ד. שרי

סדר-היום:

- א) חוקת התשלומים למספחות החיילים בשירות חובה;
- ב) חוק החצרנים;
- ג) חוק תעסית מברשות (הוראות סיווגיות) תשי"ג - 1953;
- ד) חוק החניכות, תשי"ג - 1953.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר ה. ברגר:

הסעיף הראשון בסדר יומנו הוא, השינויים המוצעים ע"י משרד הבטחון בחוקת התשלומים למשפחות החיילים בשירות חובה.

אזכיר לחברי הועדה, כי עצם העובדה שהשאלה הזאת מגיעה לוועדה הוא יותר תוצאה של נוהג מאשר הסדר חוקי. למעשה, אין כל הסדר חוקי, אבל כאשר נקבעו בפעם הראשונה התשלומים למשפחות החיילים בשירות חובה, הם נקבעו ע"י ועדת העבודה של מועצת המדינה הזמנית, ומאז נשאר כאילו נוהג שועדת העבודה של הכנסת מאשרת את ההצעה, אשר גם אינה מתפרסמת ב"סומות".

לפני כשנה וחצי כבר עסקנו בענין זה. דנו בהצעה להעלות התשלומים והצמדתם לאינדקס יוקר המחיה. עכשיו עלינו לעסוק בענין זה מבחינה אחרת, כיוון שמשרד הבטחון מציע הגבלות מסויימות בתשלומים אלו.

אבקש את נציגי משרד הבטחון להסביר

את הצעותיהם.

ה' גלעלי: זה למעלה משנה שהבאנו בפני ועדת העבודה הצעה לשינוי הסדרי התשלומים למשפחות החיילים

בשירות חובה. עד אז ניחנו התשלומים לפי ההחלטות משנת 1948, ללא כל שינוי וללא כל העלאה, למרות השינויים הגדולים באינדקס יוקר המחיה. הבאנו אז את ההצעה להצמדת התשלומים לאינדקס יוקר המחיה ולהעלאה יסודית. הצעותינו לא הגבילו את מספר הנפשות הנהנות מהתשלומים, אלא אם כן היתה להן הכנסה נוספת וכדומה.

במשך השנה חלה התפתחות שלא ציפינו לה ולא יכולנו לשעשה טראש. ההצמדה לאינדקס ואי-ההגבלה במספר הנפשות, הביאו אותנו למצב שבו נוצר אבסורד גם מבחינת תקציב הבטחון וגם מבחינת עצם ההענקה. מבחינת תקציב הבטחון, כיוון שהתשלומים למשפחות הפכו להיות גורם רציני בתקציב. מצד שני, התשלומים למשפחות החיילים מגיעים היום לסכומים העולים על כל מה שמתקבל על הדעת. ישנן משפחות חיילים המגיעות להענקה של 140 ל"י לחודש, כלומר, חייל כזה עולה לנו 210 ל"י בחודש. הדברים האלה הביאו אותנו למחשבה, שאנו מוכרחים לעשות רביזיה מסויימת בחוקת התשלומים. אנו רוצים להביא את ההצעות בפניכם ולבקש את אשורכם.

לשם אילוסטרציה ברצוני להביא לכם כמה מספרים על הנעשה אצלנו בהשוואה לאנגליה בשנת 1953. באנגליה נותנים תמיכה לחיילים בשירות חובה מתקציב הבטחון רק בשביל נשים. אשת חייל מקבלת 7 ל"ש בחודש בתנאי שהחייל מפריש משכרו עוד 2,8 ל"ש, ותו לא. אגב, אל נחשוב כי שכרו של החייל באנגליה הוא כה גבוה; החייל באנגליה מקבל 10 ל"ש בחודש, ומזה עליו להפריש 2,8 ל"ש לאשתו. לילדים נותנים ממשרד הביטחון הלאומי, לירה לחודש בשביל כל ילד, בלי הגבלת מספר הילדים, אבל לזה זכאי כל אזרח במדינה. כלומר: מטפחה עם ילד מקבלת 10,8 ל"ש בחודש, ומזה 7 ל"ש בלבד על חשבון תקציב הבטחון.

בדרך כלל, אין כל הקצבות לנתמכים אחרים, אלא שבשנת 1952/3 הופרש מתקציב הבטחון 270 ל"ש למשרד הפנסיות, בכדי שמכסף זה יתנו במקרים יוצאים מן הכלל תמיכה נוספת למשפחות החיילים. תמיכה כזאת אינה יכולה לעלות בשום פניה על 12 ל"ש בחודש. אם נחלק את 270 ל"ש למספר החיילים בשירות חובה באותה שנה, נגיע למסוצע של 2-1 1/2 ל"ש לחייל.

אצלנו מקבלת אשה עם ילד כ-75 ל"י בחודש, וכל זה על חשבון תקציב הבטחון. אצלנו מקבלים 11 ל"י בחודש בסביל כל ילד.

ביחס לנתמכים אחרים, כפי שאמרתי,

התמיכה המכטימלית הנוטפת יכולה להגיע באנגליה עד 12 ל"י בחודש. אצלנו זוג הורים מקבל 60 ל"י בחודש.

אם ניקח את היקף ההענקה הנוטפת,

באנגליה מגיעה ל-2-1 1/2 ל"י בממוצע לכל חייל במסך שנה. אצלנו הטכום המוקצב לנתמכים, נוסף לנשים וילדים, מגיע ל-57 ל"י בשנה באופן ממוצע על כל חייל בשירות חובה. באנגליה מהווה ההענקה לנתמכים נוספים 0,2% מ-100 הכל התשלומים לחיילים. אצלנו מהווה התמיכה בהורים, אחים ואחיות 8% מהתשלומים.

ברצוני לציין, כי התשלומים הגבוהים

האלה גומטים למעשה לניצול לרעה. בגלל 120-130 ל"י בחודש כדאי לאנשים להסתכן ולא לאמר את האמת. לנו אין כל אפשרות לערוך ביקורת מכטימלית בעניין זה.

אילו המסכנו בנוהג התשלומים הקיים,

ואם לא לקחת בחשבון עליות נוספות באינדקס, אנו מגיעים לסכום של חמישה מיליון ל"י בסביל תמיכות למשפחות חיילים בשירות חובה. מזה 56% לנתמכים אחרים, 30% לנשים עם ילדים ו-13% לנשים בלי ילדים.

איננו מציעים כל שינוי בתשלומים

לנשי חיילים שהן אמהות לילדים, כלומר, להמשיך בתשלום הצמוד לאינדקס, ללא הגבלת מספר הילדים. מצד שני, אנו נשתדל, עד כמה שזה יינתן, לא לגייס בעלי משפחות גדולות.

לעומת זאת אנו מציעים שינויים

בתשלומים לנשים שאינן אמהות לילדים ובתשלומים לנתמכים אחרים. אשר לנשים שאינן אמהות לילדים, לפי החוקה הקיימת מקבלת כל אשה באופן אוטומטי סכום של 10 ל"י בחודש, בין שהיא עובדת ובין שאיננה עובדת. במקרה שהיא איננה עובדת בגלל מחלה והיא מוכיחה זאת, היא מקבלת סכום של 57 ל"י בחודש. אותו סכום מקבלת גם כל אשת חייל מחודש מטויים להריונה. איננו מציעים כל שינוי בקטר לאשה חולה ואשה בהריון, אולם אנו מציעים לבטל את התשלום של 10 ל"י לנשים בריאות, אשר לא תבאנה הוכחות על כך שאינן יכולות להסתדר בעבודה. אנו מעריכים, כי לפחות מחצית נשי החיילים, אם לא למעלה מזה, עובדות, אולם פעם אמרנו: במקום לבדוק זאת, מוטב לתת באופן אוטומטי תשלום של 10 ל"י בחודש. עכשיו אנו מציעים לבטל את התשלום האוטומטי ולתת אותו רק במקרים מיוחדים. אנו מעריכים שהצעה זו תביא לחיסכון של 80-100 אלף ל"י.

הצעתנו בסעיף השני היא, הגבלת מספר

הנפשות הנתמכות ל-2. כפי שאמרתי, אשה עם ילדים תמשיך לקבל את התמיכה שקיבלה עד כה. לעומת זאת, חייל שיש לו אשה עם ילד אחד, לא יוכל לקבל תמיכה לנתמכים נוספים. אשה עם 3 ילדים תקבל תשלום בעד שלושת הילדים, אבל לא תקבל תשלום בסביל לנתמכים אחרים. רווק יכול לקבל תמיכה מכטימלית בסביל זוג הורים. החיסכון המשוער בסעיף זה הוא - כ-300 אלף ל"י.

סגן אלוף רוזן:

אנו יוצאים משהנחה, כי גם לפני שהחיל התגייס, בדרך כלל לא יכול היה לפרנס יותר מ-2 נפשות מלבדו, ולכן גם הצבא אינו יכול לפצותו יותר. אגב, גם בצבא האמריקאי נוהגים לפי שיטה זו, גם במנגנון המדינה לא נהוג לתת תמיכות משפחתיות כשביל אחריהם, אלא רק כשביל הורים.

א. שוטסק:

אני מציע שאנו נקבל את ההחלטה בענין זה בישיבה הבאה, כי ברצוני להתייצץ עם סיעתי.

ש. בז'רני:

מבחינה עקרונית, אני בעד חסכוניות, חוץ מאשר בשטח אחד - במקרים שדרושה עזרה סוציאלית, כלומר, במקרים קשים. יש לי הרושם שהצעה זו עלולה לפגוע במקרים קשים, בזמן שישנם מקורות רבים אחרים לחיסכון מבלי לפגוע במקרים קשים, למשל - התשלומים לאנשים היוצאים למילואים. האם אין בהצעות אלו מסוים יצירת מקבים סוציאליים קשים, והאם אי-אפשר למצוא מקורות לחיסכון יותר גדולים ויותר חשובים ע"י פגיעה קטנה יותר במשפחות החיילים?

סגן אלוף רוזן:

כאשר חיפשנו את המקורות לצמצומים, חיפשנו את המקורות הרגיסים פחות מבחינה סוציאלית, ביחס לביטול התשלום לאסת חייל שאינה אם לילדים, הרי תסכימו אתי, כי אשה זו אינה מתקיימת על טכום זה של 10 ל"י.

אשר להגבלת הנתמכים ל-2, אין לנו שליטה גמורה על הענין מבחינת הזכאיות לתשלום. העובדה שאנו משלמים כשביל שני נתמכים, כבר מבטיחה את היסוד לקיום. רוב ההורים הנתמכים מקבלים עבודות חלקיות, אך אין לנו אפשרות לכדוק זאת. אנו נותנים להורים כאלה טכום המהווה את יסוד קיומם, מתוך הנחה שהם יעשו מאמץ וישלמו את הכנסתם.

אשר למקרים הקשים שעליהם דיבר חבר הכנסת בז'רני, יש לנו מוצא גם למקרים אלה. בתוך המנגנון העוסק בתשלומים, ישנה ועדה מתמדת, אשר לפנייה מובאים המקרים הקשים, והיא מוטמכת לאשר תשלומים מחוץ לגדר החוקה הקבועה. ועדה זו כבר אינה עושה את מלאכתה באופן רוטיני. היא מסוגלת לכדוק את המקרים - שהם כבר לא רבים - באופן יסודי יותר, ולאשר תשלומים גבוהים יותר.

ה' גלילי:

אילו כל הבעיה היתה חיסכון של חצי מיליון ל"י, לא היינו מביאים את ההצעות בקשר למשפחות החיילים. אנו נמצאים במצב הרבה יותר גרוע. אנו חייבים לחפש את החיסכון בכל מקום ומקום. לוועדת העבודה אנו מביאים את החלק הקטן מהחסכוניות המוצעים על ידינו, אבל למעשה אנו עושים היום שינויים דרסטיים ביותר בצבא ההגנה לישראל ובמסדר הבטחון בכל השטחים. לא היתה לנו ברירה אחרת מאשר לחפש מקורות לחיסכון גם בסעיף זה.

היו"ר ה. ברגר:

הצעתו של חבר הכנסת בז'רנו אינה יכולה להתקבל גם מבחינה פורמלית, כי הקטנת התשלומים למשפחות החיילים במילואים, פירושו - שינוי החוק, מה שאין כן ההצעות המובאות ע"י משרד הבטחון, כמוכן, אפשר לאמר, ובצדק, מה אסמות משפחות החיילים בשירות חובה, שהתשלומים בשבילן לא נקבעו בחוק, וקל יותר לשנותם מבחינה מעשית, הברירה שחבר-הכנסת בז'רנו מדבר עליה אינה ניתנת בקלות יתירה.

לעצם העניין, ברור דבר אחד: במצב

הקיים לא יתכן שמספחת חייל המשרת בצבא תקבל תשלום גבוה יותר מאשר היחה מקבלת אילו לא שירת בצבא. ברור ששירות בצבא כרוך בתנאים כלתי בעימים, הוא מטיל חובה וטבל, אבל מבחינה כספית, לא יתכן להטיל על המדינה את החובה להיטיב את מצבו, מפני שהוא משרת בצבא.

מרגיעים במקצת דברי סגן-אלוף רוזן

על האפשרות של טיפול במקרים קשים.

סגן-אלוף רוזן:

ישנו עוד מוצא, אותה ועדה מתמדת, העוסקת בתשלומים למשפחות החיילים בשירות חובה, יכולה להמליץ על תשלומים גבוהים יותר, אך היא יכולה גם להמליץ על שחרור אנשים מהצבא.

היו"ר ה. ברגר:

האם יש לכם איזו הערפה בגבולות איזה סכום איטרה הועדה הקצבות מיוחדות?

סגן-אלוף רוזן:

לא היו מקרים רבים, כיוון שעד כה רוב המקרים נפתרו ע"י החוקה הקיימת.

היו"ר ה. ברגר:

הצעת משרד הבטחון מתקבלת על הדעת, אבל הקושי הוא, שהצעה זו באה בתקופה של חוסר עבודה, בתקופה של קיצוץ בתקציבי הסעד, ופירוס הדבר שקיימת סכנה, כי האנשים האלה יישארו בלי תמיכה ובלו אפשרות של עבודה.

ה' גלילי:

איבנו מציעים להשאיר את הנתמכים בלי מינימום קיום.

היו"ר ה. ברגר:

לגבי התשלומים לנתמכים אחרים, ישנה בהצעת משרד הבטחון הפליטה בולטת בין רווק לבין בעל משפחה. אולי אפשר לקבוע, כי לגבי רווק - המפסימום הוא תשלום לשני נתמכים, ולגבי בעל משפחה - שמוץ לאשה וילדים, תשלום נוסף בעד נתמך אחד לפחות.

ש. בז'רנו:

איבנו מחפש את הפתרון בדרך זו, כי אז שוב פעם יקבלו את התשלומים מאוח אנשים שאינם זקוקים לכך. אני מחפש את הפתרון בדרך של הועדה המטפלת בכך. אם אפשר לסמוך על כך שיהיה טיפול אינדיבידואלי במקרים הקשים, אני מסכים להצעה. הדבר היחיד שמפריע לי הוא, שאנו ניצוד כמה מאות מקרים טוציאליים קשים בחיסכון מועט למדינה.

סגן-אלוף רוזן:

הועדה תעסוק בבעיה מתוך חקירה מעשית. אני משוכנע שאם ועדה כזאת תקבל תקציב של 50 אלף ל"י בשביל הקצבות כאלה, היא תפתור את הבעיות שחבר-הכנסת בז'רנו דיבר עליהם.

ה' גלילי:

לא תהיינה כל חששות שהועדה לא תעשה
במיטב יכולתה, כי הצבא אינו מעוניין
בירידת מוראל חייליו ובעריקתם, ולכן תעשה הועדה את כל מה שביכולתה
כדי לפתור את המקרים הקשים.

א. שומסק:

אינני חושש, כי המקרים שיובאו בפני
הועדה לא יקבלו טיפול רציני, לא הייתי
רוצה שגדון בשאלת התשלומים למספחות החיילים בשירות חובה מבחינה זו.
אני מבין שהצבא הנוכחי מחייב קיסוצים, אך לא הייתי מציע לבטל את
התמיכה ליותר משני נתמכים. אני מציע להקטין את התמיכה, מכל מקום,
אני מרגיש שהקטנת התמיכה בימים אלה, עלולה לעשות רושם קשה מאוד על
היטוב.

אני מציע לדחות את ההחלטה בעניין זה

לישיבה הבאה,

ה' גלילי:

הייתי רוצה רק להביע מסאלה, שההחלטה
לא תידחה יותר.

הוחלט לדחות לישיבה הבאה את ההחלטה
על הסיצויים בחוקת התשלומים
למספחות החיילים בשירות חובה.

ב. חוק החצרנים:

הי"ר ה. ברגר:

בסבוע שעבר החלטנו לדחות את הדיון
במעין זה להיום, מפני שבעלת הצעת
החוק, חברת הכנסת לסדן, לא נוכחה. היא לא יכלה להופיע גם היום
לישיבה, אך ביקשה להחליט על כך היום.

בלישיבה הקודמת אמר חבר הוועדה מסופ,
שיש לו התנגדות עקרונית לחוק זה. איננו צריכים להחליט עכשיו, שחוק
זה צריך להתקבל, מה שנדרש מאתנו הוא, להחליט אם צריך להעמיד את
הצעת החוק לקריאה ראשונה בכנסת, מי שיש לו התנגדות פרינציפיונית
להצעת החוק, יוכל לאמר זאת בקריאה הראשונה ולהציע להחזיר את החוק
למגישה, על כל פנים, התנגדות עקרונית לחוק אינה יכולה להיות
נימוק לא להמליץ בפני הנציאות להעמיד את הצעת החוק לדיון בקריאה
ראשונה.

ש. בז'רנו:

אני חושב שאנו, בכל זאת, נדרשים
לעשות משהו. בדרך כלל, החוקים טובאים
לכנסת אחרי שיקול במסילה, הכנסת רגילה לדון בחוקים מתוך ידיעה,
כי אלה חוקים שהמדינה זקוקה להם לפי שיקול המסילה. איננו יכולים
במקרה זה לעשות את תפקידנו בזה ולאמר, כי הכנסת עוד דשאת לדחות
את החוק. אנו צריכים להביע את דעתנו אם החוק ראוי לדיון. אני
מבקש שבציב משרד העבודה יביע את עמדתו לחוק זה.

הי"ר ה. ברגר:

חברת הכנסת לסדן הציעה חוק האומר,
כי בכל בית שיש בו לפחות ארבע דירות,
תהיה חובה להעסיק חצרן, אשר יבנה את חדר המדרגות, יטפל בגן וכו'.
לעבודה זו מותר לקבל רק אנשים הנשלחים ע"י לשכת העבודה, בגיל
לא פחות מ-50 או נכים.

ה' ברזון:

איננו יכולים להסכים להצעת החוק,
כפי שהוגשה ע"י חברת הכנסת לסדן,

בגלל סני סעמים: ראשית, איננו חושבים כי חוק כזה יכול וצריך להיות בהיקף ארצי כללי ושחובת הביצוע וההטגחה על ביצועו תהיה מוטלת על המטלה; שנית, איננו חושבים שע"י הסלת חובה לעשות את הדבר הזה דוקא באמצעות אדם שכיר, תימצא הדרך לפתרון בעיות הכריאות של התושבים במקומות השונים.

מסרד העבודה החליט לגנות לקיים דיון

מסותף עם המשרדים השונים הנוגעים בדבר, מסרד הפנים ומסרד הכריאות, ויחד למצוא פתרון לטובי צרי הכעיה: 2) הבטחת כריאות התושבים; 2) במידה שמסרה זו תחייב העסקת אנשים, למצוא את הדרך הנכונה להעסיק את אותם האנשים המוגבלים ככושר עבודתם, היכולים להתאים לעבודה זו, אך אינם יכולים למצוא את פרנסתם בעבודה אחרת.

אם חברי הוועדה יסכימו לכך, אנו ניגש

מיד לדיון בבעיה זו, כי הצעת חוק החצרנים כפי שהוגשה, איננה יכולה להתקבל על ידנו.

הי"ר ה. ברגר:

קודם כל, אני חושב כי חברי הוועדה

בודאי יודעים, טבענין זה יש לחץ כבד

מסרד הלכות:

צריחוד מהלשכה הכללית בתל-אביב, לדעת, הערכותיהם בענין זה מופרזות מאוד.

לגופו של החוק, ברור שהצעת החוק, כפי

שהוגשה, דורשת כמה שינויים יסודיים: 1) דיירים של בית בן 4 דירות עושים את עבודת החצרנות בעצמם, כלומר - צריך להעלות את המינימום; 2) ישנם בעלי בתים בישראל המתפרנסים מהכנסות הבית, וישנם מקרים כאשר בעל הבית עושה בעצמו את עבודת החצרנות, אי-אפשר לחייב בעל-בית כזה להחזיק חצרן; 3) ישנם מקרים כאשר כבר עובדים חצרנים, אנשים שאין להם עבודה אחרת, אך לא הגיעו לגיל 50 ואף אינם נכים. אי-אפשר להוציא את האנשים האלה מעבודתם, גם לזה צריך למצוא פתרון.

אני מוכן לקבל את הצעת מסרד העבודה,

אך הייתי מציע להגבילו בזמן, לבקש ממנו להביא את הצעתו עד גמר הפגרה, ואז תעמודנה לפנינו שתי ההצעות, הצעת חבר הכנסת לסדן והצעת מסרד העבודה - נדון עליהן ונחליט.

ההצעה נתקבלה

2. חוק תעשית מברשות (הוראות מיוחדות) תשי"ג - 1953:

הי"ר ה. ברגר:

חברת הכנסת לסדן הביחה גם הצעת חוק תעשית מברשות. כינתיים התכרר כי

ישנם סוגי מברשות שהעיווריים אינם מסוגלים לייצרם, לאסור תעשית מברשות ע"י לא-עיווריים, פירוסו שסוגים אלה של מברשות לא ייצרו בכלל. צריך לציין בהצעת חוק זו, שהמרוכר הוא רק בסוגי מברשות שהעיווריים מסוגלים לעשותן.

ה' ברזון:

הצעת חוק זו, כפי שהוצעה, מרשיקה לכת-יתר על המידה, כי היא באה לאסור

בכלל ייצור מברשות מסוימות, אלא אם העבודה תיעשה ע"י עיווריים.

הצעת חוק זו מעוררת בעיות רבות, אחת מהן הזכיר היו"ר, אבל ישנן עוד בעיות: אינם מפעילים קיימים, ישנן עבודות שהעיוורים אינם מסוגלים לעשותן וכו'. אנו אוספים את החומר הנוגע לבעיה זו. נדמה לנו שאם נפתור את הבעיה הזאת כבעיה נפרדת, המכסימום שאפשר יהיה לבצע הוא, למצוא דרך אשר לפיה יהיו חייבים המפעלים, המעסיקים עובדיהם שכירים ליצירת מוצרים אלה, להעסיק אחוז גבוה של עיוורים. זהו העיקרון שלאורו היינו רוצים להסדיר את הבעיה הזאת. לאחר מזה יהיה בידינו החומר הדרוש, נכין הצעת חוק בענין זה.

רציתי להוסיף עוד דבר. בעצם, שתי הצעות החוקים שהובאו בפני הועדה הן חלק מהבעיה הכללית של העסקת אנשים מוגבלים בכוסר עבודתם. במסדר העבודה שוררת כבר מזמן הדעה, שיש צורך בחוק כללי אשר יאפשר לפתור בעיות כאלו כאשר הן מתעוררות, ולא לגשת לפתרון כל בעיה כבעיה בפני עצמה ע"י חוק מיוחד, מפני שאם נמשיך ללכת בדרך זו, נגיע ליצירת חוקים אשר יסתרו אחד את השני ויכבידו על פתרון הבעיה הכללית. השאלה הזאת נבדקה בזמנה ע"י ועדה בינממשלתית, אשר המליצה על חקיקת חוק כללי בדבר סורים מיוחדים להעסקת אנשים מוגבלים בכוסר עבודתם, החוק הזה לא אושר בזמנו ע"י הממשלה, מסום שזה היה זמן קצר אחרי מלחמת השחרור ועמדה הבעיה הדוחקת של העסקת נכי מלחמת השחרור, וחששנו כי ע"י הרחבת המסגרת עלולים לסבול דוקא נכי המלחמה. אנו רוצים לנסוח לפניהם את השאלה הזאת במסגרת, ואם הממשלה תהיה מוכנה לאפשר חקיקת חוק כזה, ע"כ ימצא בעקשפיו הפתרון גם לשתי הבעיות מעוררה חברת הכנסת למדן. אנו נעשה את הדבר בהקדם. אם יוחלט במסגרת להכין חוק כללי להסדר העסקת אנשים מוגבלים בכוסר עבודתם, נכלול גם את שתי הבעיות הללו בחוק זה. אם לא - נחזור לדון בשתי הצעות החוקים האלו, כל אחת בפני עצמה ונמצא את הצעותינו.

היו"ר ה. ברגר:

אם תחליטו לחוקק חוק כללי, האם תוכלו להביא את הצעת החוק מיד לאחר הפגרה?

ה' ברנזון:

נוכל לפנות זאת, כי הצעת החוק כבר קיימת.

היו"ר ה. ברגר:

אם יתברר שהכנת חוק כללי תידחה, האינכם חושבים שאפשר למצוא דרך להסדר זמני של בעית החצרבים, כי המצב הנוכחי של חוסר עבודה לוחץ עלינו.

ה' ברנזון:

בעית העסקת אנשים מסוג זה היא אמנם חריפה כעת, אבל היא בודאי תישאר עוד

זמן רב בעיה קשה וחריפה.

בעקבות דברי היו"ר, אני מוכן שנפעל בשני הכיוונים, נכין את ההצעות הנפרדות ויחד עם זאת נטפל באפשרות של חקיקת חוק כללי, ונראה כיצד יתפתחו העניינים.

היו"ר ה. ברגר:

הוטל עלי לתאם עם ועדת הכספים פגישה בענין הפעלת חוק עבודת הנוער והספעת על התקציב. המצב הוא כזה, מתקציב ההוצאות יועמד לדיון רק אחרי הפגרה. מכיון שועדת הכספים עמסה כעת בעבודה רבה, אני חושב שכדאי לדחות את הפגישה.

ה' ברנזון:

ברצוני למסור הודעה בענין זה:
תוך כדי הדיונים על צמצום המנגנון
במשרד העבודה, אנו קיבלנו הסכמה מיוחדת להגדיל את מספר המפקחים,
אמנם לא באותו המספר שרצינו בו, אבל קיבלנו אישור לתוספת 6 מפקחים,
לעומת הקימוצים שאנו עושים במחלקות אחרות, כך שיש בזה משום הקלה
פורטה על המצב.

הי"ו"ר ה. ברגר:

היתה לנו פגישה עם מילחמת זיל ארגון
נכי מלחמת העולם מלפני מלחמת השחרור.
בענין זה קיימים שני חוקים: חוק אחד המרחיב את תקנות החוק הקיים
על נכי מלחמת השחרור גם על נכי יוצאי הצבא הבריטי, וחוק שני הקובע
סידורים מיוחדים לגבי נכים שלא מסלממת השחרור ולא מהצבא הבריטי,
אלא מצבאות אחרים, פרטיזנים וכו'. ישנם הבדלים מהותיים בין שני
חוקים אלה; ההבדל העיקרי הוא, שנכי מלחמת השחרור ונכי הצבא הבריטי
מקבלים את טיפולם ע"י משרד הבטחון, בשעה שיתר הנכים מקבלים את
טיפולם ע"י משרד העבודה. נכי הצבאות האחרים טוענים נגד ההפלייה
בין מי שהתנדב לצבא הבריטי לבין מי שהתנדב לצבא הפרטיזנים, למשל,
הענין אינו נוגע במספר גדול של אנשים, והדרישה העיקרית היא
יותר מוסרית - הם דורשים לקבל את טיפולם ע"י משרד הבטחון. הם דורשים
תיקון בחוק התגמולים לנכים, כאשר נדון בחוק זה, נצטרך לקחת זאת
לתשומת לבנו.

חוק החניכות, תשי"ב - 1952.

ה' ברנזון:

הדברים העיקריים בסעיף 2 (א) הם:
(1) הגדרת הטונח "מקצוע" הכוונה
היא, שהחוק לא יחול באופן אוטומטי על כל המקצועות, כי אם יוטל
מפעם לפעם על מקצועות חיוניים.
(2) בהגדרת הטונח "חניך" ישנם שני
אלמנטים חשובים: שהחניך צריך לרכוש את המקצוע ע"י עבודה מעשית
סודרית, שבמקום העבודה ייעשו הסידורים על מנת להכניסו למקצוע,
וע"י לימוד עיוני הניתן בדרך כלל מחוץ לשעות העבודה, ולפי הסידורים
הקיימים, לימוד זה ניתן בשיעורים שהממסלה מארגנת יחד עם הסתדרויות
הנוער העובד. ברגע שמכריזים על מקצוע כמקצוע חניכות, לא יוכל מעביד
להעסיק נער באותו מקצוע, אלא אם ייעשו הסידורים כדי שיקבל את ההדרכה
הדרושה ללימוד המקצוע, והממסלה מצדה תצטרך לדאוג לקיום השעורים
העיוניים, אשר יסלימו את הכשרתו המקצועית של הנער.

ט. בז'רנו:

כוונת החוק היא, לאסור על נער לעבוד
במקצוע חניכות, אלא אם הוא מוכן
להסלים את הכשרתו בשעורים עיוניים, המתקיימים אחרי העבודה. האם
יש צורך לאסור, מספיק לתת את האפשרות להשתלמות.

ה' ברנזון:

לבעיה זו יש שלושה צדדים: הורי הנער,
המעביד והממסלה, להורים רבים יש ענין
שהנער ירוויח יותר, הם שולחים אותו לעבודה מבלוי לחשוב על עתידו, כי
ברור שנער העוסק בעבודה לא כחניך, מקבל שכר גבוה יותר, גם נותן
העבודה לא תמיד מעוניין, מבחינת עסקו, ללמד את הנער מקצוע,
אם כי הדבר חשוב מבחינת המשק, את החטכון הזה לא יכולים לעשות
לא הנער או הוריו ולא המעביד, כי הם אינם רואים את צרכי המשק,

11.3.53

אלא מעונינים באינטרס המיוחד שלהם. בזה הלכנו בעקבות כמה ארצות הדואגות מאוד למטקן, כמו: אוסטרליה, ניו-זילנד ועוד. אין ספק, כי בסופו של דבר, החוק הוא לטובת הנערים, לטובת המעבידים ולטובת המטק.

ש. בז'רנו:

האם יש תקווה שהמדינה תוכל להעמיד לרשות החוק הזה את כפי הספר הדרושים?

ה' ברנזון:

כן. כבר כיום קיימים כפי ספר רבים כאלה. החוק לא יחול באופן אוטומטי על כל המקצועות, כי אם יחול מפעם לפעם על אותם המקצועות שיוכנו הכללים הדרושים לכך.

ש. בז'רנו:

האם ידועה עמדת התאחדות בעלי התעסיה בנקודה זו?

ה' ברנזון:

החוק הזה עבר את הועדה המיעצת, ועד כמה שזכור לי, לא היו לחוק זה טום חילוקי דעות בין אנשי ההסתדרות לבין התאחדות בעלי תעסיה.

ש. בז'רנו:

בחוק זה ישנו עיקרון קשה, שאם מתקבל פעם חניך, א-אפשר לפטרנו. זה עלול להספיע על נותני העבודה, שלא ירצו לקבל חניכים.

ה' ברנזון:

לפי חוק זה, יכולים לקבוע בתקנות מינימום ומכסימום של חניכים שצריך

להעסיק במפעלים.

היו"ר ה. ברנר:

קבלתי מכתבים מהסתדרויות נוער טובות, המבקשות לשמוע את דעתן בענין חוק זה.

הוחלט להזמין לישיבה הבאה את נציגי הסתדרויות הנוער.

(הישיבה נועלה בשעה 11.15)

פרוטוקול מס' 15/ב

מישיבה משותפת של ועדת העבודה והוועדה לשירותים ציבוריים, שהתקיימה ביום ג', א' בניסן, תשי"ג, בשעה 17.3.53.

בכתו:

- ה. ברגר
- א. אלסמן
- ח. בן-אשר
- ט. בז'רנו
- ב. הראל
- י. יטעיהו
- ט. כפרית
- י. ניצני
- א. סטופ
- א. שוסטק
- א. תבורי

מוזמנים:

ד"ר לבנה - נציגת הסוכנות היהודית
ד"ר הופרט - נציגת מטרד הטעד

סדר הינום:

דיון על מצב העולים במחנה פרדס-חנה ומציאת דרכים לסידורם הקונסטרוקטיבי.

=====

היו"ר ה. ברגר:

אני פותח את הישיבה.

הוועדה לפניית הציבור קבלה בזמנו תזכיר מאת עולים הגרים במחנה פרדס-חנה. (קורא את התזכיר). לאור החיבור האיום של מצב העולים ופנייתם בבקשת עזרה מאת הכנסת, כתבה הוועדה למחלקת הקליטה של הסוכנות ולמטרד הטעד כדי לקבל מהם הסברים בנדון. לאחר קבלת תשובה מהמוסדות הנ"ל (קורא את התשובות) הוחלט להעביר את הענין לספולן המשותף של ועדת העבודה והוועדה לשירותים ציבוריים. נוסף להסברים בכתב שניתנו על ידי הסוכנות ומטרד הטעד נשמע כאן הסבר בעל פה מפי נציגות המוסדות האלה.

ד"ר לבנה:

המצב הכללי במחנה פרדס-חנה הוא איום, אבל אין זה נכון שמתים כל יום עשרות אנשים וגם לא נכון שהסוכנות הבטיחה למצוא פתרון לכל האנשים הגרים שם תוך ששה חודשים.

כיום במצאים במחנה פרדס-חנה 3,500 איש מכל מיני ארצות, בחלקם גדול אשכנזים. עד עתה הצלחנו לסדר 10,000 משפחות נכים, הודות לכך שחלק גדול מהרכוש הנשטף עמד לרשות הסוכנות. בכל מעברה חדשה שהוקמה היה לנו המונופול על כל סידור קונסטרוקטיבי, על חלוקת חלב וגפס. עבודות אלה נמסרו לנכים. לכל מעברה שהוקמה נשלח מספר מסוים של נכים והם הועסקו בעבודות בסירותים השונים של המעברה. כיום נפסקה הקמת מעברות ולכן אין לנו גם אפשרות לסדר את האנשים, הנמצאים עוד בפרדס-חנה, בדרך המקובלת עד עכשיו.

לאור המצב הנ"ל עבדנו בשיתוף עם מטרד הטעד כמה תכניות לסידורם הקונסטרוקטיבי של העולים הנכים, אבל אנו זקוקים לסם ביצוען לעזרת הציבור ועזרת ועדות הכנסת.

או.

ד"ר לבנה:

הצעה א': הצענו להטיל מכסה של סדורים קונסטרוקטיביים נוספים על עיריות ומועצות מקומיות. בחיפה למשל פנינו למר חוסי ודרסנו ממנו לעזור לפתרון הבעיה ולהקציב מקומות בשוק העירוני הסוכנות סוכנה למסן את בגית הקיוסקים ומלב"ן יתן הלוואה לגביית. כדי לעודד ולספק את עירית חיפה לקבלת הצעתנו, הבטחנו שהסידור הקונסטרוקטיבי יימצא על ידם וכן הכספים שלנו ינוצלו ב-2/3 לסידור עולי פרדס-חנה ו-1/3 לסידור עולים הנמצאים בחיפה. בכוונתנו לסדר את העולים בתאים בשוק וכן להקים מספר קטן של בתי מלאכה. מספר עולים שיסודרו בחיפה מגיע ל-150 מספחות. הצעתנו נתקבלה על ידי עירית חיפה ויש לנו הסדר דומה גם בעכו, חדרה, טירה ועוד. אנו רוצים להגיע לאותו ההסדר גם בתל-אביב, בתניה ורמת-גן ובהיה זקוקים לעזרת הוועדה, כדי להגיע לפתרון חיובי באותם המקומות. מר חוסי דרס לשם סידור מספחה אחת 600 ל"י, מזה 300 ל"י לנכה עצמו ו-300 ל"י בשביל המסודרת. הובטחו למר חוסי 50,000 ל"י ונוסף לסכום זה הוא גם יקבל הלוואה מהסוכנות. כמו כן, הנכה יקבל הלוואה מטלב"ן. סאינה כלולה ב-600 ל"י הנ"ל.

הצעה ב': ישנה הצעה של הנכים עצמם

שהם רוצים להביאה בפני הוועדה. ההצעה היא להעניק להם מוביליין על מכירת יין, סיגריות ולחם בקיוסקים. מכירת מצרכים אלה תאסר בחנויות מכולת בכל הארץ.

הצעה ג': בזמנו פתחנו במעברות חנויות

מכולת, על חשבון תקציב מיוחד. בדרך כלל, בעל המכולת יכול להתקיים אם יש לו 300 קונים. עם הגדלת המעברות נוספו גם קונים חדשים ועתה ישנם במעברות בעלי מכולת שמספר קניהם מגיע ל-800 - 700 והם מתעשרים. הצעתנו היא לפתוח חנויות מכולת נוספות באותן המעברות שבהן מספר הצרכנים בחנויות הקיימות עתה עולה על 300 ולהעביר חלק מהצרכנים לחנויות החדשות. אנו חושבים שהרשמה חדשה של קונים במעברות על בסיס של 300 קונים לחנות היתה מאפשרת פתיחת מספר די גדול של חנויות חדשות.

הצעה ד': ישנה הצעה לבוא בדברים עם

מטרד הבטחון או זה"ל בקטר לפתיחת קיוסקים לנכים ליד מחנות הצבא.

אין אנו רוצים אפשרות של סידור

קונסטרוקטיבי ל-200 מספחות מתוך הסך הכל של 900 מספחות הנמצאות כיום במחנה פרדס-חנה. אם הצעה א' תתקבל, היא תביא פתרון לסידורן של כ-500 מספחות.

ד"ר הופרט:

אנו בדרך כלל מסתדלים להכשיר את האנשים לעבודה וישנם בין העולים כאלה שאפשר להכשירם ולהעבירם לעבודה במפעלים מוגנים. מפעל מוגן הוא מפעל שיש בו תנאים מיוחדים המותאמים לאפשרויות הנכים. טעות העבודה במפעל מוגן זה הן סוגיות במקצת מאלה שבמפעלים אחרים וגם שכר העבודה נמוך יותר. במפעלים אלה לא מקפידים כל כך על התוצרת, כי הם אינם בנויים על בסיס של רווחים, אלא למטרת תעסוקה. מפעלים כאלה הוקמו על ידי מלב"ן, אבל גם מטרד העבודה וגורמים אחרים יכולים להקיםם. מלב"ן מתקשה עתה בפיתוח המפעלים מפני שאין לו שוק לתוצרתו. אם מטרד העבודה בשיתוף עם מלב"ן יעסוק בהכשרת האנשים, אפשר יהיה להעביר מספר גדול של אנשים לעבודה, כ-300 - 200 איש. לפעמים הנכים במפעלים אלה מרוויחים עד 3 ל"י ליום. בין הנכים ישנם גם כאלה שעסקו כבר פעם באיזה שהוא מקצוע ועתה רק צריכים להכניס אותם למסגרת המתאימה.

אני רוצה להדגיש מומנט אחר, שהוא חשוב

מאד - המצאות ילדים ונוער בתוך האוירה המיוחדת הזאת השוררת במחנה פרדס-חנה. כ-90% מחושבי המחנה אינם עובדים וחיים על חמיכה. במחנה ישנן גם 300 משפחות שאינן בטפול ואינן מקבלות חמיכה. ידוע שאנשים אלה מתלוננים ממסחר הפקר ומכל מיני דברים אחרים שאין עליהם בקורת. המצב הזה משפיע לרעה על הילדים ויש לעשות את הכל לפיזורו המהיר של המחנה והעברת חושביו לחיי עבודה. דבר זה יאפשר על ידי הכשרת העולים והכנסתם למפעלים מוגנים מתוך מאמץ משותף של מטרד העבודה, מטרד המער ומלב"ן.

או.

ועדה משוחפץ ש' נאיגו ועדה
העבודה והועדה לשירותים ציבוריים
17.3.53

ד"ר הופרט:

אני רוצה לומר משהו בקשר לתמיכות.
באופן רשמי בותנים 56 ל"י לבפש למטך חודש,
אבל למעשה זה פחות. נכון שהאנשים נמצאים במצב של דכאון, כי הם ממש
סובלים מרעב. יתכן, כי גם בשאר חלקי הארץ ישנם אנשים הנמצאים במצב
לא יותר טוב מאשר תושבי פרדס-חנה, אבל כאן הבעיה היא הרבה יותר חמורה,
נוכח העובדה של ריכוז 1000 משפחות מחוסרות עבודה החיות בדכאון מתמיד.

א. אלטמן:

שמענו כאן מספרים טובים בקשר לעולים
הנמצאים במחנה פרדס-חנה. אפשר אולי

לקבל הסבר מדויק לזה?

ד"ר לבנה:

בפרדס-חנה היו תמיד 4 מחנות. מחנה א'
בשאר, כביכול, מחנה של הסוכנות. נמצאים
שם כ-3,500 זקנים אשר בהשוואה עם אחרים מקבלים ספול שלא עם אוכל והם
מחכים לטידור במוסדות מלבן. במחנות ב', ג', ו-ד' נמצאים כ-1000
איש, שהם כביכול אזרחים נורמליים. חוץ מכל אלה ישנם 3,500 איש, המקבלים
תמיכה של מסד הסעד, ומחכים לטידור קונסטרוקטיבי שהובטח להם.

כאשר אנו מדברים היום על בעיית פרדס-חנה,
אנו כוללים בזה גם 40 משפחות ממחנה עין-שמר. ישנם נוסף לזה עוד שני
בתי עולים - בית עולים בבת גלים ובית עולים "סמרון" ליד תל-אביב -
שתושביהם הם קטי טידור וקריים סוציאליים. בכל אחד מהמקומות הנ"ל נמצאות
50 משפחות. בתי העולים האלה הם בטפול הסוכנות. את בית עולים בבת גלים
חוטבים לחסל וישנה כבר תכנית לביצוע הדבר. מתוך כך אין, לדעתי, לכלול
את תושבי שני המחנות האלה במסגרת הבעיה של עולי פרדס-חנה.

ד"ר הופרט:

בעיית פרדס-חנה אינה כוללת את אותם הנכים,
אלמנות וזקנים שנשלחו כבר למעברות ומקבלים
ספול שם ואשר מספרם הכללי בכל הארץ מגיע ל-10,000.

י. יצעיתן:

האם 10,000 אנשים הנ"ל נחשבים כמסוקסטים?
קודה זו חשובה מאד כאשר אנו באים לדרוש
מאת עיריות ומועצות מקומיות שייעזרו בפתרון שאלת פרדס-חנה. כאן מתעוררת
השאלה אם באותם המקומות שאנו פונים אליהם אין בתי עולים עם אנשים
שהעיריות האלה צריכות תחילה לסקם אותם, בטרם יוכלו להוסיף עזרה לעולים
מקומות אחרים.

ד"ר לבנה:

בהתאם לתכנון שלנו, לא היו צריכים להישלח
למעברות נכים קטים, מאלה הנמצאים כיום
בפרדס-חנה. 10,000 איש סודרו בצורה המאפשרת את שיקומם. אך לטרות הכל,
הסתברו למעברות גם אנשים שלא מצאו טידור עבורם. עתה, בתכניתנו לשיקום
עולי פרדס-חנה על ידי עיריות ומועצות מקומיות כללנו גם אותם, כי הרי
בהסכם שלנו עם העיריות באמר שסליט מהמקומות שהם יעמידו לרשותנו ינוצל
לשיקום עולים קטי טידור הנמצאים באזור שלהם.

א. אלטמן:

מי ידאג לשיכון האנשים שיוצאו מפרדס-חנה
למקומות אחרים?

ד"ר לבנה:

זו בעיה די רצינית, כי שיכון בסביבת
העיר כמעט ואפשו קיים. כדי לפתור את
הנ"ה עסינו עכשיו הסדר שכל דירה שניתנה בזמנה על ידי הסוכנות בחינם
והמתפנית עתה היא קודם לשיכון העולים האלה. יש אנשים העוזבים את הארץ
או סוכרים דירות טובות יותר ואנו מקבלים כל חודש כ-60 דירות כאלה
באזורים טובים של הארץ.

א.א.

ועדה מטרתה של נציגי ועדה
העבודה והוועדה לשירותים ציבוריים
17.3.53

מדוע אין כוללים את 300 המשחות שד"ר
לבנה הזכירם בחשבון הכולל של אלה

ישעיהו:

הזקוקים לשיקום

הם אינם כלולים בחשבון, מפני שהם אינם
זקוקים לשיקום.

ד"ר לבנה:

ברצוני לדעת איזו החלטה נציגי המוסדות
מבקשים שנקבל?

א. שומט:

אנו מבקשים את עזרת הוועדה בהגשמת
ההצעות שהבאתי בפניה.

ד"ר לבנה:

לדעתי, בעיה עולי פרדס-חנה אינה שייכת
לוועדה זו. יש עכשיו בארץ הרבה בעיות
מסוג זה. האנשים האלה נמצאים בפיקוחו של
משרד הסעד ומחלקת העליה של הסוכנות,
שהיא מבחינה מוסרית אחראית להם. אינני רואה כל אפשרות
מצדנו לעזור להם באופן חוקתי. אי אפשר להכריח את ראשי העיריות
לקבל את הצעתנו בדבר מציאת מידור קונסטרוקטיבי לעולים האלה. יש
להשפיע עליהם ואינני חושב שתפקידה של הוועדה לעשות זאת, אני גם
חושב שהשפעתו של משרד הסעד אינה קטנה מהשפעתנו אנו. אין כיום שום
אפשרות למצוא תקציב לפתרון בעיה פרדס-חנה ואינני מאמין שמהדיון
בוועדה תהייה תוצאות מעשיות. יתכן שיש להקים פנימיות כדי להוציא
את הילדים הנמצאים בפרדס-חנה.

א. שומט:

הבעיה של עולי פרדס-חנה היא באמת קשה
מאד וקל לומר שמישהו אחר יטפל בזה.
נכון שלכל עיר יש אנשים משלה שהיא צריכה לדאוג להם ואולי בגלל זה
ראש עיר מסוים לא ייענה לבקשה לקבל עולים מפרדס-חנה. אבל אני מאמינה
שכל השפעה נוספת יכולה לעזור לפתרון הדבר. את ההצעות שד"ר לבנה
הביאה במנינו לא כל כך קשה להגשים. בקשר להרשמה חדשה לחנויות מכולת
במעברות אפשר לפנות למשרד המסחר והתעשייה שיאשר זאת. למה לא לתת את
עזרתנו לשם מידור קיוסקים לנכים ליד מחנות הצבא? ידוע לי שמספר לא
קטן של משפחות סודרו בתור ירקנים ועירייה והם מתפרנסים מזה. לי
נדמה שאנו צריכים לקבל את פניה המוסדות אלינו ולעזור להם במציאת
פתרון לבעיה. אני רוצה להדגיש כי מצב הסעד חמור מאד. תקציב משרד
הסעד אינו מאפשר קיום המסגרת הנוכחית של שירותים. כמו כן אין להשוות
ריכוז של אנשים הנמצאים בחנאים מנוונים עם מחסרי עבודה. אני חושבת
שאם ישנה אפשרות לשקם את האנשים במקומות כמו חיפה וקיימת רק בעיה
שיכון עבורם, מוטב להקים שם מחנה זמני ובלבד לפזר את מחנה פרדס-חנה,
שקיומו מבייש אותנו.

ש. כפרית:

אני סבור שאנו יכולים לעזור בהגשמת
ההצעות שהובאו על ידי ד"ר לבנה וד"ר
הופרט, כי זה בגדר אפשרותנו. בקשר למפעלי העסקה מוגנים יש להמליץ
בפני שרת העבודה. הרשמה חדשה לחנויות מכולת - זה עניינו של משרד המסחר
והתעשייה ואנו יכולים לדבר על זה עם השר. דבר יחיד שיותר קשה להגשימו -
זו פניה לעיריות ומועצות מקומיות בדבר מתן אפשרות לסידור קונסטרוקטיבי.
אבל גם במקרה זה אנו צריכים להמליץ בפנינו, כי אנו חייבים לפתור את
בעיה פרדס-חנה.

ישעיהו:

אני מתמלא על דברי ד"ר שומט. אני מציע
ששתי הוועדות תבחרנה ארבעה אנשים - שני
אנשים מכל ועדה - אשר יחד עם ד"ר לבנה וד"ר הופרט יטפלו בכל הבעיה.
כל הוועדה אינה צריכה להסתפק בהודעה, אלא צריכה גם לשחק פעולה עם כל

א. שומט:

או.

ועדה משותפת של נציגי ועדת העבודה והוועדה לסיירות ציבוריים 17.3.53

א. שוטט:

הגורמים שבעזרתם תיפתר הבעיה.

אני אינני מיעץ לקבל את ההצעה של הרשמה מחובות לחנויות מכולת במעברות ואת הצעת הסוכנות לסיירות ולחם. אין לי שום סנטימנט לבעלי מכולת, אבל אוכל לתאר לי את הרגשת אותו בעל החנות כאשר יקחו ממנו חלק מקונו ויאני בטוח, כי הוא יטען מדוע אין עושים זאת גם לגבי בעלי מכולת ותיקים. אני חושב שאנו יכולים להצליח בהגשמת שתי ההצעות האחרות, מכיון שהכסף הדרוש יסנו. הסוכנות מוכנה לתת הקצבה של 300 ל"י לכל זכה וגם מלבן ישתתף בהוצאות. המסלה נדרשת להקציב לכל זכה גם כן 300 ל"י, ז"א. שהמדינה צריכה לשאת סך הכל בהוצאות של 300,000 ל"י כדי לפתור את בעיית עולי פרדס-חנה.

ב. גיבני:

בתקציב מסדר מסעך לשנת הכספים הבאה ישנם 200,000 ל"י המוקצבים לטפול

במחנה פרדס-חנה.

א. שוטט:

המאמץ הזה כדאי כדי לפזר את מחנה פרדס-חנה. אם יבואו נציגי שתי הוועדות לסך האוצר - ואני מציע לעשות זאת - הוא ייענה לבקשה.

א. אלטמן:

ברור שאת מחנה פרדס-חנה יש לפזר וכאן גם הובאו הצעות כיצד לבצע זאת. אבל הוועדות אינן מוציאות לפועל שום דבר והן גם לא צריכות לנהל משא ומתן אם ראשי העיריות. במקרה שצריך להשפיע על מסודים מסלתיים, הוועדות הקטורות במסודים האלה יכולות לעשות זאת. אם רוצים ללכת בדרך של שיתוף הוועדה, אני מציע דרך נכבדה והיא - להזמין את כל הגורמים, שלדעת ד"ר לבנה וד"ר הופרט יכולים לעזור לפתרון הבעיה, לפגישה עם הוועדה.

א. שוטט:

אני מסכים להצעתו של חה"כ אלטמן ואני מציע להזמין לפגישה עם הוועדה גם את נציגי העולים בפרדס-חנה, כדי להראות להם שיטנה תזונה לקראת פתרון הבעיה.

הי"ר ה. ברגר:

מבחינה מסוימת צדקו חה"כ סטופ ואלטמן, כי הוועדות אינן מהוות מכשיר ביצוע. אבל הפעם לפנינו מקרה מיוחד התובע את פתרוננו המהיר באיזו צורה שהיא. לדעתי ועדות כגון יכולות להשפיע ואני מתאר שאם נפגש עם ראשי עיריות, אף כי אין לנו סמכות חוקית להכריח אותם לבצע את הצעותנו, יהיה בזה מסוים השפעה נוספת, שהיא רצויה.

אני מתנגד לקבל את הצעת הצננים בדבר ססירות מונופולין על מכירת יין, סיגרינות ולחם, כי אינני בעד הוצאת דברים אלה מחנויות מכולת בשעה שהפדיון בחנויות ירד. כמו כן אינני בטוח אם הצעת סידור קיוסקים ליד מחנות צבא היא הצעה מעשית. אני תומך בהצעת חה"כ שוטט לבחור ארבעה אנשים, אשר יטפלו בשיתוף עם המוסדות בפתרון הבעיה.

הנחלט:

(א) לבחור ועדה המורכבת מחברי הכנסת הבאים: ה. ברגר - יו"ר ועדת העבודה, א. אלטמן - יו"ר ועדת הסיירות הציבוריים, ס. כפרית, א. סטופ, אשר תטפל ביחד עם הסוכנות ומסדר הסעד בפתרון בעיית מחנה פרדס-חנה.

(ב) להזמין לפגישה עם חברי הוועדה המשותפת את נציגי העולים מפרדס-חנה כדי למסור להם על התפתחות העניינים בקשר לסידורם הקונסטרוקטיבי.